

Nordisk Ministerråd

Den nordiske arbejdsgruppe for Miljøovervågning og data (NMD) VIRKSOMHEDSBERETNING 2005

1. Sammenfatning af virksomheden med årets vigtigste resultater

NMD's aktiviteter har i 2005 været rettet mod tre af Miljøhandlingsprogrammets temaer; 'Biologisk mangfoldighed og genetiske ressourcer', 'Havet' og 'Miljø og sundhed'. NMD har i 2005 udgivet et antal rapporter i hhv. ANP og TemaNord serierne, og årets projektvirksomhed har endvidere affødt en række resultater og indspil til i internationale fora, f.eks. GISP (the Global Invasive Species Programme) og EU's kemikaliegruppe. NMD's resultater i 2005 er alle skabt i et samarbejde med de øvrige arbejdsgrupper. Det er NMD's oplevelse, at samarbejdet med de øvrige arbejdsgrupper giver en merværdi. Den største værdi af samarbejdet mellem arbejdsgrupperne indtil nu vurderes at ligge i, at projektansøgninger, -planer og -resultater vurderes af flere arbejdsgrupper med forskelligt fagligt udgangspunkt. Det er NMD gruppens forhåbning, at man i fremtiden i stigende grad formår at formulere ønsker og prioriteringer for projektvirksomheden på tværs af grupperne og deres faglige kompetencer.

Samarbejdet mellem arbejdsgrupperne vurderes i dag at køre lettere end tidligere, idet der er sket en strømlining af arbejdsgruppernes kalender, herunder fælles ansøgningsfrist. Endvidere vurderes de årlige sekretærmøder, og sekretærgruppens arbejde med en kagebog for arbejdsgruppernes sekretariater at have lettet samarbejdet.

Konkret har NMD i 2005 samarbejdet med Kemikaliegruppen, Hav- og luftgruppen, Natur-, friluftsliv- og kulturmiljøgruppen samt Miljø- og fiskerigruppen. Blandt de vigtigste resultater fra de NMD støttede projekter kan nævnes.

- Et bidrag til bred formidling via National Geographic af viden om hvordan invasive arter påvirker naturen blandt andet i de nordiske lande.
- Udpeget måleparametre, der kan bestemmes med tilstrækkelig sikkerhed til at være brugbare for overvågning af kystzonen i forbindelse med vandrammedirektivet.
- Påbegyndt et vigtigt arbejde med at kortlægge hvordan havdambrug påvirker det omkringliggende miljø – med særlig fokus på medicin, biocider og miljøgifte fra det anvendte foder.

Sidst nævnte projekt skal endvidere ses i sammenhæng med det danske formandskabsprogram, og er for NMD's andel støttet af Formandskabspuljen.

Endvidere har NMD gruppen i 2005 bidraget til udarbejdelsen af indikatorrapporten knyttet til den nordiske strategi for bæredygtig udvikling. Der er nedsat en arbejdsgruppe med ansvar for udarbejdelse af indikatorrapporten, og NMD repræsenterer i denne gruppe miljøsektoren.

2. Opfyldelse af MHP mål, aktivitet og forventet resultat

NMD har i 2005 prioriteret sine aktiviteter under tre temaer- hhv. 'Biologisk mangfoldighed', 'organiske miljøgifte' og 'Vandrammedirektivet, og har således bidraget til tre af det nye Miljøhandlingsprograms fire temaer. Det er temaerne 'Miljø og sundhed', 'Havet' og 'Natur, kulturmiljø og friluftsliv'.

Biologisk mangfoldighed er et område, hvor der er et stigende behov for kendskab til status og udvikling i den biologiske mangfoldighed, bl.a. i relation til EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver samt ikke mindst det pan-europæiske mål om at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed inden 2010. I forlængelse heraf er der et udtalt behov for at udvikle egnede indikatorer og fælles overvågningsmetoder/referencer, og at skabe mulighed for erfaringsudveksling.

De nordiske lande har generelt et godt grundlag på dette område, men NMD finder, at der til stadighed er et stort behov for koordination og erfaringsudveksling, i forhold til at rationalisere metoderne for status-beskrivelse og give muligheder for at sammenligne effekterne af de tiltag der iværksættes for at stoppe tab af biologisk mangfoldighed.

NMD har således i 2005 startet to projekter indenfor dette tema. Et projekt rettet mod at udvikle et indikatorsæt, som på baggrund af eksisterende data kan bruges til at estimere et overordnet indeks for biologisk mangfoldighed på nationalt og regionalt niveau. Indekset vil kombinere information om naturområdernes areal (kvantitet) og deres biologiske tilstand (kvalitet). Det andet projektet skal undersøge mulighederne for at bruge eksisterende nordiske data for en række spurvefugle som indikatorer i forhold til ændringer i biologisk mangfoldighed som følge af forskellige påvirkningsfaktorer.

Organiske miljøgifte er et andet af NMD's traditionelle arbejdsområder, og et område hvor, der ligger en stor fælles nordisk og international udfordring i arbejdet med at udvikle rationelle og relevante metoder til at overvåge udviklingen af de overvældende mange stofgrupper, stoffer og produkter. Dette understreger behovet for, at de nordiske ressourcer bruges bedst muligt – at der skabes flest muligt resultater og mest mulig viden i fællesskab.

NMD bidrager i samarbejde med kemikaliegruppen, med væsentlig viden om nye stoffer via en årlig screeningsundersøgelse som har været udført de seneste år. I 2005 blev der screenet for biocidene bronopol og resorcinol.

Vandrammedirektivet er et område NMD har arbejdet med længe. Implementeringen af Vandrammedirektivet skal udføres af de enkelte medlemslande. En nordisk støtte til projekter relateret til VRD vil således kunne bidrage til udviklingen af sammenlignelige systemer og fremgangsmåder i landene.

Overordnet finder NMD, at et fælles nordisk arbejde med vandrammedirektivet bør være rettet mod at udvikle fælles nordiske standpunkter/fremgangsmåder på relevante områder i forbindelse med implementeringen af direktivet. NMD finder, at nedenstående områder er specielt interessante at arbejde med i et nordisk perspektiv.

De vigtigste resultater i 2005 har været at relateret at skabe et godt grundlag for implementeringen af Vandrammedirektivet, der er blandt andet opbygget en database over nordiske referencestationer og udpeget relevante måleparametre til overvågning kystzonen.

I en samlet betragtning finder NMD, at gruppen i samarbejde med de øvrige arbejdsgrupper har bidraget konstruktivt til opfylden af det nordiske miljøhandlingsprogram, dog ser gruppen at der særligt for området 'Biologisk mangfoldighed' er behov for en styrket indsats og et styrket samarbejde med arbejdsgruppen for Natur, Friluftsliv og Kulturmiljø.

Herunder vises i kort skemaform, hvilke målsætninger NMD's arbejde i 2005 har bidraget til at opfylde, samt en kort eksempel på projektets konkrete resultater.

Målsætning	Projekttitel	Resultat i 2005
Miljø og sundhed – Kemikalier		
1.1.4. Udvikling af metoder/databaser til overvågning og risikovurdering.	Nordisk samarbejde om screening af helse- og miljøfarlige organiske kemikalier.	Projektgruppens arbejde udgør med jævne mellemrum indspil til EU's kemikaliegruppe.
Havet - Miljøfarlige stoffer/ Eutrofiering/ Økosystembaseret forvaltning		
2.1.6 Kortlægning og risikovurdering af miljøgifte i det marine miljø.	A comparative assessment of POP's and their metabolites, with emphasis on non-traditional contaminants, in the West-Nordic and the Baltic Proper environments (CAPNE)	I projektet analyseres fugleæg for indhold af en række forskellige POP'er. Foreløbige resultater viser, at koncentrationerne af PCB og DDT (stoffer med lav flygtighed) er langt lavere omkring Island og Færøerne end i Østersøregionen (Sverige). For Bromerede flammehæmmere ses derimod ikke samme forskel. I 2005 er også Norge blevet involveret i projektet, og resultater fra de norske analyser afventes før der drages nogen konklusioner.
	Assessment of impact from transboundary and local pollution on marine protected areas in Estonia, Latvia and Lithuania	Den nordiske støtte til dette projekt har muliggjort støtte via LIFE NATURE på over 1,5 Mio. EURO.
2.1.7. Etablering af fora for metodeudvikling, sammenstilling og formidling	Anvendelsen af geografiske analyser til identifikation og kortlægning af nordiske hav- og	Der er som led i projektet opnået støtte til en ansøgning (BALANCE) til EU strukturfonden BSR Interreg IIIB. Projektet har et samlet

af data samt information om kystzonen.	kysthabitater	budget på 4,5 mio. Euro over 2½ år. Der er skabt et grundlag for en sammenligning mellem landenes arbejde med brug af GIS i forbindelse med kortlægning af habitater. Blandt andet ved national kortlægning af habitat-beskrivelser, som anvendes, lister over tilgængelige GIS-modeller og metoder samt indsamling af metadata for eksisterende data i de enkelte lande, som kan anvendes til kortlægning og modellering af marine habitater.
2.2.4. Viden om referenceforhold og klassifikationssystemer vil blive opsamlet.	Defining reference conditions for coastal areas in the Baltic Sea for the Water Framework Directive (DEFINE)	Der er etableret et samarbejde med to lignende projekter i EU regi - Molten og DETECT. Der er sammen disse to projekter oprettet en hjemmeside; craticula.ncl.ac.uk/Molten
	Estuarine quality classes for the Water Framework Directive indicators (EQUAL)	Resultaterne fra EQUAL kan bruges til at udpege hvilke måleparametre og indikatorer, som kan bestemmes med tilstrækkelig sikkerhed til at være operationelle for overvågning i vandrammedirektivet. Arbejdet bygger på analyser af flere vandområder. På baggrund af analyser i Limfjorden i Danmark, er der identificeret gode forklarende variable. Samme entydige resultater er desværre ikke fundet for de analyserede områder i Østersøen. De foreløbige resultater blev præsenteret ved en workshop i september 2005.
2.3.8. Initiativer til at reducere omfanget af udslip af opdrætsfisk og fokuseres på eventuel regional forurening som følge af akvakultur.	Miljøriskovurdering af kemikalier fra havbrug i nordiske havområder – medicin, biocider og miljøgifte fra foder	Der er for første gang lavet en samlet opgørelse over de enkelte nordiske landes forbrug af medicin og hjælpepestoffer i havbrugene. Der er udtaget prøve til analyse for bl.a. indhold POP'er.
Natur, kulturmiljø og friluftsliv - Biologisk mangfoldighed		
3.3.2. Udvikling af fælles databaser og handlingsplaner.	Havfugledatabase for Arktis	Skabt et overblik over tilgængelige data for havfugle kolonier i Grønland, Færøerne, Island, Jan Mayen og Svalbard. Harmoniseret strukturen for de deltagende områders havfugledatabaser. Formuleret en række anbefalinger for fremtidigt arbejde med havfugle databaser.
3.3.3. Udvikling af indikatorer, som viser opfyldelsen af 2010-målet.	Indikatorer for tilstand og udvikling af biologisk mangfoldighed i Norden	Projektet er startet, NMD har dog sat den betingelse, at man på en indledende workshop diskutere den metodiske tilgang, for på denne måde at sikre nordisk konsensus om den metode der arbejdes med.
3.3.5. Etablering af et nordisk forum for erfaringsudveksling specielt vedrørende udvikling af egnede indikatorer og overvågningsmetoder af særlige nordiske eksempler på beskyttelseskrævende arter og naturtyper.	‘Mapping and Monitoring of Natural Areas in the Nordic Countries’ & ‘Workshop on Harmonisation of Nordic Habitat Classifications in an EU Perspective’	Der er tale om to ældre projektet afsluttet i 2005 – der er for begge projekter udgivet rapporter. Den afholdte workshop har endvidere affødt, at der i dag eksisterer et nordisk netværk af relevante fagpersoner. Dette netværk har blandt andet bidraget med en senere ansøgning vedr. udvikling af indikatorer ift. 2010 målet.
	Samordning af Nordisk overvågning av terrestriske hekkefugl	Projektet er startet. Der har forud for den endelige aftale med projektlederen været en dialog med NMD gruppens formand om, hvordan projektets resultater også kan bruges i forhold til 2010 målet.

3.3.6. Vurdering af betydningen af de forskellige faktorer, der påvirker den biologiske mangfoldighed ... samt invasive arters betydning.	Nordic-Baltic Network on Invasive Species (NOBANIS)	Kvaliteten af data om invasive arter er forbedret hos alle de deltagende lande. Det nationale fokus på området er øget som følge af det fælles nordisk/baltiske projekt. Der er hos 'Artdatabanken' i Sverige skabt en portal/database med information om invasive arter: www.artportalen.se/nobanis
3.3.8. Implementeringen af EU's vandrammedirektiv, hvor en særlig nordisk opgave kan være at udvikle overvågningsmetoder og metoder til identifikation af de vandområder, som skal overvåges.	Samordning af interkalibrering, referensstationer och övervakningsmetoder i Norden, jfr EU's ramdirektiv för vatten.	Projektet har i 2005 sammenstillet en database over nordiske referencestationer. Det er tanken, at databasen kan udgøre et grundlag for fælles vurderinger af søer og vandløb, hvad angår f.eks. klimapåvirkninger eller forsuring. Nettet af referencestationer vil endvidere kunne finde nytte for de enkelte lande ved at skabe et større sammenligningsgrundlag.

3. Gruppens konkrete indspil til EK-M og MR-M møder

Ingen væsentlige aktiviteter i 2005

4. Gruppens konkrete indspil til internationale forhandlinger m.m.

- Gennem et samarbejde med NFK og MiFi støtter NMD et projekt (NOBANIS) med det formål at udvikle et regionalt netværk rettet mod spredning af information om invasive arter. Ifølge GISP (the Global Invasive Species Programme) bidrager NOBANIS projektet blandt andet ved at skabe en fælles portal til information om invasive arter - "... (Nobanis) Provides a useful new regional portal and gateway on IAS information for the region." (GISPNews, Issue 3, November 2004). NOBANIS projektet bidrager også til DAISIE projektet (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe) under EU's sjette rammeprogram for forskning. Endelig har projektet bidraget med data til det Europæiske Miljøagenturs projekt "Streamlining European 2010 Biodiversity Indicators".
- Screeningsdata for nye miljø- og sundhedsskadelige stoffer er kraftigt efterspurgt i internationale fora eller konventioner som f.eks. LRTAP, AMAP og OSPAR. Sådanne data frembringes via et samarbejdsprojekt mellem NMD og Kemikaliegruppen. Resultaterne præsenteres indgår blandt andet i arbejdet i EU's kemikaliegruppe.
- NMD støtter projekter, som er relevante i forhold til EU's Vandrammedirektiv, f.eks. fastlæggelse af referenceforhold og udpegning af relevante overvågningsparametre – begge er rettet mod at kunne give indspil ikke alene til den nordiske implementering, men også bredere i EU.

5. Informationsvirksomhed

En række af de NMD støttede projekter har i 2005 afholdt eller deltaget i workshops, seminarer eller gennemført anden informationsvirksomhed. Eksempler på dette arbejde beskrives herunder.

Projektet "Nordic-Baltic Network on Invasive Species (NOBANIS)" har gennemført flere informationsaktiviteter i 2005. En af hovedleverancerne fra dette projektet er en portal/database med information om invasive arter – denne blev oprettet i 2005 hos 'Artdatabanken' i Sverige: www.artportalen.se/nobanis. Endvidere har NOBANIS projektet i 2005 bidraget til en række artikler i National Geographic om invasive arter forskellige steder i Verden.

Projektet "Anvendelsen af geografiske analyser til identifikation og kortlægning af nordiske hav- og kysthabitater" er blevet formidlet internationalt dels ved The 1st International Marine Protected Areas Congress, i Geelong, i Australien (poster 100 x 70 cm), samt ved LIFE workshoppen, Mapping of Marine Habitats in the 3 Baltic Countries, i Tallinn, Estland (mundtligt, poster hand-out).

Projektet "Defining reference conditions for coastal areas in the Baltic Sea for the Water Framework Directive (DEFINE)" har oprettet en hjemmeside med information om projektet. Dette er sket i samarbejde med to lignende projekter i EU regi.

NMD har i 2005 endvidere udgivet følgende fire rapporter i hhv. ANP og TemaNord serierne:

- ANP 2005:742 – Workshop on Harmonisation of Nordic Habitat Classifications in an EU Perspective
- ANP 2005:711 – Mapping and Monitoring of Natural Areas in the Nordic Countries
- TemaNord 2005:519 – The Valuation of Habitats for Conservation -Concepts, methods and applications

- TemaNord 2005:542 – Strategic Landscape Monitoring and Information: towards Coordination of Remote Sensing in the Nordic Countries

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

NMD's mandat sætter den særlige betingelse for alle projekter NMD ønske at starte, at det skal ske i samarbejde med mindst en anden arbejdsgruppe. Det fremgår af denne beretning, at NMD i 2005 har haft et bredt samarbejde med flere arbejdsgrupper; Kemikaliegruppen, Hav- og luftgruppen, Natur-, friluftsliv- og kulturmiljøgruppen samt Miljø- og fiskerigruppen. Også NMD's gruppens engagement i den nordiske indikatorgruppe har medført samarbejde med mange af de øvrige arbejdsgrupper.

NMD gruppen finder fortsat, at den største værdi af samarbejdet ligger i, at projektansøgninger, -planer og -resultater vurderes af flere arbejdsgrupper med forskelligt fagligt udgangspunkt. Dog har det været en positiv udvikling, at flere arbejdsgrupper i år udvekslede projektansøgninger før gruppernes sommermøder, og dermed blev de fleste relevante ansøgninger diskuteret af de relevante arbejdsgrupper før fastlæggelsen af næste års arbejdsprogram. NMD finder, at den store udfordring fortsat består i, at få etableret strukturer og arbejdsrutiner, der gør det muligt for arbejdsgrupperne i fællesskab at formulere ønsker og prioriteringer for kommende ansøgninger og projekter – Man kan sige, at der er behov for at samarbejde og dialog sker tidligere i processen end tilfældet er i dag.

7. Projektkatalog

Der henvises til NMD's projektdatabasen på Nordisk Ministerråds hjemmeside (www.norden.org), hvor projekterne beskrives med følgende information:

- Projektets navn
- Kontaktpersoner
- Løbetid
- Deltagende lande
- Arbejdsgruppe
- Projektgruppe
- Kobling til Nordisk miljøhandlingsprogram, formål og forventet resultat
- Kobling til strategien for bæredygtig udvikling
- Kort beskrivelse
- Formidlingsforslag
- Samarbejdsrelationer, andre arbejdsgrupper og sektorer

8. Gruppens sammensætning

NMD gruppen arbejder ikke med under- eller ekspertgrupper. NMD har i 2005 oplevet nogle udskiftninger i de nationale repræsentanter:

Reidar Hindrum, Norge (Indtil august Jon Barikmo, Norge)
 Yngve Brodin, Sverige
 Maria Dam, Færøerne
 Jesper Fredshavn, Danmark (Formand)
 Jesper K. Hansen, Danmark (Sekretær)
 Stefán Einarsson, Island (Indtil marts Gunnar Steinn Jónsson, Island)
 Øystein Nesje, Norge
 Manuela Notter, Sverige
 Marja Pylvänäinen, Finland (Indtil maj Tapani Säynätkari, Finland)
 Mikael Wennström, Åland

9. Økonomisk redegørelse

Skema 1: Oversigt over midler i 2005 fordelt på bevillingsmyndighed

Bevillingsmyndighed	DKK	Bemærkninger
1. NMRS miljø	1.900.000	
2. NMRS sektor f.eks. fisk, økonomi, energi m.m.	0	
3. Strategisk pulje	103.000	
4. Andre puljer f.eks. BU, Arktis m.m.	0	
5. Overførte frie midler fra forrige år	696.000	Ifølge Virksomhedsberetningen for 2004 overføres 524.000 DKK, men da en række projekter ikke har haft brug for deres fulde bevilling i 2004, er der overført 172.000 DKK i frie midler.
6. Sum (midler til rådighed 2005)	2.699.000	

Skema 2: Oversigt over aktiviteter/projekter fordelt på midler i 2005

1. Aktiviteter/projekter	Midler til rådighed 2005	Kontraktbundne midler 2005 + endnu ikke udbetalte kontrakt- bundne midler fra 2004	Ikke kontraktbundne midler pr 31.12.2005	Bemærkninger
Development of the Nordic/Baltic Network on Invasive Species (NOBANIS)	0	0	0	
Genetiske indikatorer	10.000	0	10.000	Projekt fra 2004, midlerne er endnu ikke rekvireret, og overføres nu som frie midler.
A comparative assessment of persistent organic pollutants and their metabolites, with emphasis on non-traditional contaminants, in the West-Nordic and the Baltic Proper environments (CAPNE)	308.000	434.000	0	
Nordisk samarbeid om screening av helse- og miljøfarlige organiske kjemikalier	350.000	350.000	0	31.000 DKK overføres til 2006
Assessment of impact from transboundary and local pollution on marine protected areas in Estonia, Latvia and Lithuania	188.000	188.000	0	188.000 DKK overføres til 2006
Miljøriskovurdering af kemikalier fra havbrug i nordiske havområder - medicin, biocider og miljøgifte fra foder.	103.000	103.000	0	Afventer rekvirering fra MiFi – 103.000 DKK overføres til 2006
Defining reference conditions for coastal areas in the Baltic Sea for the Water Framework Directive (DEFINE).	200.000	200.000	0	
Estuarine QUALity classes for	370.000	473.000	0	9.194 DKK

Water Framework Directive indicators (EQUAL)				overføres til 2006
Anvendelsen af geografiske analyser til identifikation og kortlægning af nordiske hav- og kysthabitater	153.000	153.000	0	
Samordning af interkalibrering, referansestationer og overvåkningsmetoder i Norden, jfr EU's vannrammedirektiv	250.000	250.000	0	72.300 DKK overføres til 2006
NMD Sekretariatet	540.000	540.000	0	
Indikatorer for tilstand og udvikling af biologisk mangfoldighed i Norden	120.000	120.000	0	Kontrakt gælder 2006
Samordning af Nordisk overvåkning av et udvalg av terrestre vertebrater	130.000	0	0	Kontrakt skrives primo 2006
Frie midler	-23.000	0	0	0
Sum	2.699.000	2.811.000	10.000	59 % Norden 15 % EU 26 % Næromr.

Skema 3. Oversigt over sekretariatsmidler 2005

Anvendelse af midler	DKK	Bemærkninger
Løn, pension, m.v.	393.000	
Rejser	11.500	
Administration	135.500	Dækker både omkostninger i forbindelse med NMD gruppens møder samt sekretariatets administrationsomkostninger.
Total	540.000	